

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ดูแลเรื่องร่างกาย เห็นไหม พ่อแม่หาเลี้ยงเรา หาเลี้ยงครอบครัว มันอบอุ่น มันอบอุ่นเพราะอะไร? เพราะมันเป็นของตายตัว เพราะพ่อแม่เราต้องให้เราอยู่แล้ว อย่างเต็มที่ นี่นะพ่อแม่ให้ พ่อแม่รักษา มันก็เรื่องปกติ เรื่องปกตินี้มันตื่นตื่นหรืออก แต่ถ้าเป็นคนนอกคนอื่นยื่นให้ ไม่ใช่พ่อแม่ ไม่ใช่ญาติเรา เขายื่นให้เราทำไม มันจะตื่นตื่นเลยละ มันจะตื่นตื่นของมันมาก เห็นไหม

แต่...พระก็เหมือนกัน เวลาพระออกบวชแล้ว ศากยบุตรพุทธชิโนรส เป็นลูกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นศากยบุตรนะ เป็นบุคลลชาวศากยะ จากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นลูกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในธรรมวินัย ธรรมวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ แล้วเวลาธรรมวินัยมันเป็นผู้พระไตรปิฎก เวลาบวชมาแล้วมันไม่มีใครดูแล ไม่มีใครรักษา มันจะว่าแห้วขนาดไหน ความว่าแห้วอย่างนี้แล้วจะไปภาวนาเห็นไหม

เราบวชมาเพื่ออะไรกัน ปรียติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ถ้าไม่มีปรียติเราก็อวเรางกัน เราไม่เข้าใจกัน เพราะอะไร? เพราะใจมันโลเล ถ้าใจมันมีความเข้มแข็งขึ้นมาเนี่ยนะ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ อุปัชฌาย์บวช เพราะทุกคนต้องบวชมาด้วยกัน จะเกิดจากกฤหัสถ์มาเป็นภิกษุต้องบวชโดยอุปัชฌาย์ อุปัชฌาย์ให้ถือนิสสัย ๔ ให้เอากรรมฐาน ๕ กรรมฐาน ๕ เห็นไหม เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ

ถ้าพูดถึงเรามีจิตศรัทธา มีความยึดมั่นถือมั่น เรามีความเชื่อมั่นของเรา สิ่งนี้เป็นงานที่เราจะแก้ไขได้ยากมากเลย กว่าเราจะทะเลาะผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เข้าไปในเรื่องของหัวใจเราได้ มันว่าแห้ว มันว่าแห้วที่หัวใจนะ แต่มันติดที่ไหนละ หัวใจนี้มันอยู่ในร่างกายนี้ ร่างกายมีอะไรไปครอบงำมันไว้ ผิวหนังนี้ครอบงำไว้หมดเลย สิ่งที่ว่าแห้วอย่างนี้ แล้วถ้ามันมีครูมีอาจารย์คอยดูแล เห็นไหม ถ้ามีความอบอุ่นขึ้นมา มันไม่เกิดนิเวศธรรมนะ เวลาประพฤติปฏิบัติกัน นุ่นก็ขาด นีก็ขาด ขาดไป

หมดเลยนะ ทำอะไรก็จะห้วงหาอาลัยอาวรณ์ไปหมดเลย มันห้วงกับสิ่งที่เป็นเรื่องของร่างกายใจ
ความเป็นอยู่ปัจจัยเครื่องอาศัย เห็นไหม

คูลี ฝนตก น้ำท่วม ฝนแล้ง นาล่ม มันจะเป็นอย่างนี้มาตั้งแต่เด็กคำบรรพณะ แล้วมาใน
ปัจจุบันนี้ แล้วอนาคตจะเป็นต่อไปข้างหน้า ถ้าเป็นต่อไปข้างหน้า สิ่งนี้มันเป็นเรื่องธรรมดา เป็น
อุปสรรค เป็นเรื่องของธรรมดา สิ่งธรรมดาเพราะเราเกิดมาแล้วเราต้องเจอสภาพแบบนี้

เราขับรถไปในบนถนนหนทางสิ มันมีสิ่งกีดขวาง มันมีอะไรต่อมา มันมีทั้งนั้นละ ถ้าเกิด
จราจรมันโล่ง ถนนหนทางมันสะดวกกับเรา เราก็สบายสะดวกกับเรา แต่ถ้าเราไปในแต่ละพื้นถิ่น
เห็นไหม ประเทศอันสมควร ไปทางภาคเหนือ มันจะขึ้นเขาลงเขาหลงห้วย มันจะคดโค้งอยู่อย่าง
นั้น เพราะภูมิประเทศเขาเป็นอย่างนั้น คูลีภาคกลางนี่เป็นที่ราบลุ่ม มันจะไปทางสะดวกสบาย
สะดวกสบายมันก็เป็นคราวเป็นกาลใจ เป็นคราวเป็นกาลของชีวิตเรา ชีวิตเรามันต้องมีอุปสรรค
บ้าง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลยนะ มนุษย์เราเป็นสัตว์ประเสริฐ เป็นผู้ที่ฉลาด
มาก แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดเองนะว่า “โง่กว่าสัตว์” มนุษย์เรานี้โง่กว่าสัตว์ เพราะ
สัตว์มันมีอิสรภาพมาก มันอยู่ในธรรมชาตินะ สมมุตินี้เป็นธรรมชาติ เพราะสมมุติในฤดูกาลต่างๆ
มันเป็นธรรมชาติ มันก็อยู่ในกฎของธรรมชาตินั้น มันอยู่ในสมมุตินั้น

เราตั้งกติกากัน เราเขียนกฎหมายขึ้นมาๆ กฎหมายขึ้นมา เขียนขึ้นมาเพื่ออะไร? เพื่อให้เรา
อยู่ในกรอบนั้น แต่ถ้าเราเป็นคนดี เราไม่ทำสิ่งที่ผิดกฎหมายเลย กฎหมายนั้นไว้บังคับคนที่เอา
เปรียบเขา เอาสังคมนั้น เห็นไหม นี่เราคิดในกรอบของเราเอง มนุษย์เป็นผู้สร้างกติกากันขึ้นมาเอง
แล้วมนุษย์ก็คิดในกติกาของตัวเอง

แล้วดูฤดูกาลสิ หน้าฝน หน้าหนาว ฤดูกาลมันก็ครอบงำอีกชั้นหนึ่ง มันครอบงำนะ เราเกิด
มาแล้ว การเกิดมาแล้วเกิดมาต้องเจอสภาวะแบบนี้ อยู่ได้ฟ้าเวิ้ง อยู่ได้ฟ้านี้ฤดูกาลอย่างนี้มัน
แปรปรวนตลอดเวลา แล้วยิ่งต่อไปโลกร้อนมันยังจะแปรปรวน เขาว่าโลกร้อนนะ โลกร้อนนี้
วิกฤตของโลกร้อน ทุกคนจะตกใจเพราะสิ่งต่างๆ ที่เกิด พายุต่างๆ มันจะรุนแรงมาก แต่กิเลสร้อน
ไม่มีใครสนใจนะ กิเลสร้อน เห็นไหม เพราะสภาวะมันเป็นแบบนี้

ถ้าฤดูกาลมันขึ้นมานี้ ถ้าคนมีอาชีพแตกต่างกัน คนที่ทำสวน ทำไร่ เขาต้องการฝน ต้องการฟ้าตกต้องตามฤดูกาล คนที่เขาต้องการแดดเขาต้องการอะไร มันก็ขัดแย้งกัน เห็นไหม ความไม่สมดุลในสังคม ความไม่สมดุลในการเกิดมาในสังคมนี้ แล้วเราเกิดในสังคมนี้ไหม? เราเกิดในสังคมนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นมานี้กิเลสร้อน ถ้ากิเลสร้อนมันจะต่อต้านในหัวใจ มันจะไม่พอใจสิ่งต่างๆ เลย ถ้าเก็บไว้ในหัวใจได้นะ เก็บไว้ในภายในเราก็ไม่แสดงออก ถ้าเก็บไว้ไม่ได้มันก็แสดงออกมา เป็นการขัดแย้งกับสังคม สังคมนี้เป็นสังคมภายนอก ถ้าสังคมภายในถ้ากิเลสร้อน ถ้าเราเข้าใจของเรา สภาวะแบบนั้น

อาชีพของเรา อาชีพถ้ามันขัดแย้งกับเขา ฤดูกาลเราก็ต้องป้องกัน เวลานั้นท่วมขึ้นมาบางคน เขาป้องกันได้นะ เขาป้องกันเรือสวนไร่นาของเขาได้ เพราะอะไร? เพราะเขาเตรียมตัวมาแต่ต้น เขามีคันนาของเขา เขามีคันคลองของเขา เขาระบายน้ำของเขา เขาลงทุนของเขา เขายืนยันเพียรของเขา เพราะเขาต้องดูคนน้ำออก เขาต้องเอาน้ำออกจากในสวนในไร่นาของเขา เขาต้องลงทุน เขาต้องอะไร เขาคิดของเขา

แต่เราไม่ทำอะไรกันเลย แล้วจะให้มันเป็นไปจากภายนอก แล้วถ้าจากภายในถ้าเราไม่ชวนชวยกันเลย เราจะไม่ทำในสิ่งใด เราจะไม่มีอุปสรรคใด นี่ฝนหยุดแล้ว เวลานั้นอุปสรรคมา อุปสรรคมา ถ้าผ่านไปแล้วก็หมดแล้ว ถ้ามันผ่านไปแล้ว ผ่านไปเพราะอะไร? ผ่านไปเพราะมันเป็นเรื่องฤดูกาล เป็นเรื่องของภายนอก มันเป็นอนิจจัง แล้วภายในมันจะติดข้องไหมล่ะ ภายในมันติดข้องนะ มันไม่น่าเป็นอย่างนั้นเลย ไม่น่าเป็นอย่างนั้น

จะเป็นอย่างไรก็แล้วแต่ มันเป็นเรื่องของสิ่งที่เราควบคุมไม่ได้ สิ่งที่เราควบคุมไม่ได้นะ เราจะควบคุมหัวใจของเราได้ด้วย ทาน ศีล ภาวนา ถ้ามีการสละทาน เราสละทาน มันฝึกใจนะ การสละทาน คุณิรามาทาบุญกันนี้ เรามาไกลขนาดไหน เราต้องเดินทางมาขนาดไหน เพราะอะไร? เพราะเรามีเจตนา เรามีความมุ่งมั่นของเรา

ถ้าการภวานาก็เหมือนกัน ถ้าเรามีความมุ่งมั่นของเรา หัวใจของเราเด็ดเดี่ยวขึ้นมา มันก็เหมือนอย่างนี้ เราจะไปถึงปลายทางของเราได้ เราจะไปถึงที่ตำบลของเราได้ เราจะไปถึงด้วยความมูมานะของเรา ถ้าใจมันเชื่อ มันมีศรัทธา ศรัทธามันดึงมา เห็นไหม ได้ฟังธรรม สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟังได้ฟังอีก ฟังแล้วให้ตอกย้ำเข้าไป ตอกย้ำเข้าไปนะ เพราะอะไร? เพราะเวลาเรา

ประพาศปฏิบัติ ถ้าเราล้งเลงสตัย มีครูบาอาจารย์พูดออกมาให้เรา ตรงกับความรูสึกเรา เราจะ มั่นใจของเรา เห็นใหม่ มันพ้นชงได้ใจ ตอกย้ำตรงนี้

นี่ล้งเลงสตัย ไม่น่าจะใช้อย่างนี้หรือ มันต้องเป็นอย่างนี้ ก็โละๆ อย่างนี้ มันไปไม่ได้สัก ที แต่ถ้าครูบาอาจารย์พ้นชงนะ ไซ้! แล้วไปได้เลย เห็นใหม่ จะไปทางนี้ จะไปอย่างนี้ พอไปทางนี้ บั้มมันก็มีอุปสรรค อุปสรรคตลอดไป เพราะอะไร? เพราะกิเลสมันอยู่กับความรู้สึกของเรา มันจะ ท้นเราตลอดเวลา เราคิดอะไร เราทำอะไร กิเลสมันรู้จักกับเราตลอดเวลา แล้วเราต้องเอาชนะมัน

ถ้าชนะมัน ต้องมีความเข้มแข็ง เอาชนะคนอื่นนะ ถ้าเราชนะเขาไม่ได้นะ เอาผลประโยชน์ ให้เขา เขาก็ยอมแพ้เรานะ แต่ถ้าเราเอาชนะตัวเราเองได้นี่ ผลประโยชน์นะมันรู้ทั้งนั้น แล้ว ผลประโยชน์ที่เราให้มัน มันเอาผลประโยชน์นั้นมาหลอกเราอีกต่างหาก เพราะอะไร? เพราะมัน ต้องการให้เราอยู่ในอำนาจของมัน เห็นใหม่ เราจะแพ้เราเองตลอดไป ถ้าเราชนะเราเองขึ้นมา มัน จะมีความเข้มแข็งของมันขึ้นมา มันชนะตัวมันเองขึ้นมา ถ้าชนะได้หนหนึ่ง เห็นใหม่ เราเคยชนะ ได้สักหนหนึ่งมันจะมีชนะครั้งต่อๆ ไป เราไม่เคยชนะตัวเองแม้แต่หนเดียวเลย เราจะแพ้ศิโรราบ กับมันตลอดเวลา มันต้องการสิ่งใด มันแสวงหาสิ่งใด เราจะต้องเอามาปนเปอมันตลอดเวลา แล้ว เราก็จะเป็นจี้ข้ามมันตลอดไป

สิ่งนี้คืออะไร? คือพญามารไง สิ่งที่มีมันปกครองเรา เราว่าเราเป็นอิสระนะ เราอยู่ของเราเรา จะคิดอะไร เรามีอิสระ.. ไม่เป็นอิสระเลย มันตอกอยู่ใต้ของวิญญะ วิญญะนี้มันจะเวียนตายเวียนเกิด ในวิญญะนี้ แล้วเวลาเกิดดับๆ ในหัวใจนี้ นรก-สวรรค์ในอก เห็นใหม่ เกิดดับๆ เกิดดับตลอดไป ถ้า เกิดในสิ่งที่ดี เราสร้างสวรรค์ของเรา แล้วสร้างสวรรค์มันสร้างได้ยาก แต่การสร้างนรกมันสร้าง ได้ง่าย แล้วนรกมันก็เผาเรา เห็นใหม่ แล้วถ้าสวรรค์ขึ้นมา มันจะมีความพอใจชั่วครั้งชั่วคราว

นี่ให้มีจุดยืนอย่างนี้ จุดยืนอย่างไร? นรก-สวรรค์มันเกิดดับ แล้วใครเป็นคนรับผลล่ะ ก็หัวใจ เรา ความรูสึกเรานี้คิดดี พอมันผ่านพ้นไปแล้ว เราก็อ้อ...เราคิดดี มันคิดชั่ว มันผ่านพ้นไปแล้ว เรา ก็ว่าคิดชั่ว แล้วใครเป็นคนรับนี้ คิดดีคิดชั่วใครเป็นคนรับ? ก็หัวใจเราเป็นคนรับไง แล้วถ้าหัวใจ เราเป็นคนรับ หัวใจมันพัฒนาขึ้นมา มันเห็นว่าถ้าในสิ่งที่ไม่ดี เราควรจะต้องสติไว้ต่อต้านมัน ถ้าสิ่ง ที่ดีแล้วเราควรจะต้องเสริมมัน เห็นใหม่

รถมีทั้งเบรก ต้องเบรกนะ รถไม่มีเบรก รถเบรกแตก เห็นใหม่ ตกข้างทางทุกทีเลย ถ้ารถมี ครบหมดทั้งมีคันเร่ง ทั้งมีเบรก ถึงที่สิ่งที่มีมันไม่สมควรเราต้องเบรกไว้ นี่สิ่งที่คิดไม่ดีต้องเบรกไว้

ต้องมีสติเบรกไว้ สิ่งนี้มีคันเร่ง นี่ไง ถ้ามันศรัทธา มันมีศรัทธา มันมีหยาบ มีความศุคดีมี มีการกระทำเรียบร้อยนะ ถ้าทำเข้าไปนะ จิตได้สัมผัสขึ้นมา สันติวิสุทธิโก ไม่มีกาล ไม่มีเวลา จะเวลาไหนก็แล้วแต่ความสุขเป็นความสุข ความทุกข์เป็นความทุกข์ในหัวใจ ไม่มีกาลไม่มีเวลาหรอก จะคิดค้นคำมีดขนาดไหน จะสว่างขนาดไหนแล้วแต่ ถ้าเราทำได้ขณะใดต้องรีบทำขณะนั้นเลย ถ้าทำขึ้นมาแล้ว ถ้าได้สัมผัสแล้ว เราได้สัมผัสแล้ว

คูสิเขาหาแร่ธาตุกัน ถ้าเขาแสวงหากัน ถ้าเขาขุด เขาเจอแหล่งแร่ธาตุ เขาจะได้ประโยชน์ของเขา นี่เราแร่ธรรมไง ธรรมในหัวใจของเรา คุณประโยชน์ที่ประเสริฐอยู่ที่นี้ ถ้าเรากันคว้าในหัวใจของเรา ถ้ากันออกมาเจอในหัวใจของเรา ประเสริฐมันประเสริฐที่นี้ แต่เรากันคว้าแล้ว เห็นไหม ครูบาอาจารย์ท่านบอก “ขุดน้ำใจ เราขุดบ่อกัน ถ้าใครแหล่งน้ำตื้น แหล่งน้ำลึก ต่างคนต่างต้องขุดของตัวเองเข้าไป แล้วจะเจอน้ำของตนเอง”

หัวใจอยู่ในกลางหัวอกเรานี้ เราหากันไม่เจอ ถ้าเราหาเจอขึ้นมา เราจะมีความสุขพอสมควร พอสมควรนะ ถ้ามันมีความสงบเข้ามา แล้วถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราเกิดวิปัสสนาญาณขึ้นมา ปรีชา ปฏิบัติ ปฏิบัติกันอย่างไร ถ้ามันปฏิบัติเข้าไป เราจะทำให้แหล่งน้ำของเราคงที่ของเราตลอดไป

แหล่งน้ำนี้เขาจะนาล่ม เขาจะแล้ง เขาจะล่ม เขาจะน้ำหลากขนาดไหน เรามีบ่อน้ำของเรา เรามีที่อาศัยของเรา เราจะไม่ตื่นตื่นไปกับกระแสโลก เห็นไหม นี่เอาชนะตนเอง ถ้าเอาชนะตนเองได้ประเสริฐที่สุด สิ่งทีประเสริฐที่สุด วันนีวันของเราเนะ อุปสรรคชีวิต วันของเราคือวันพระ พระผู้ประเสริฐ ผู้ประเสริฐคือหัวใจเราประเสริฐ หัวใจของเราเนะ พุทโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

เวลาเรากราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เห็นไหม กราบพระนี้ กราบอะไร? ไม่ได้กราบทองเหลืองนะ กราบถึงคุณธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาคุณ เมตตาคุณ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยายามรื้อนกันนะ พระโพธิสัตว์ต้องสละมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย จะต้องเสียสละ ต้องต่อสู้มาตลอด แล้วรื้อนกันอย่างนี้มา แล้ววางไว้ให้เราเห็นไหม

นี่กราบถึงพระพุทธ กราบถึงปัญญาคุณ เมตตาคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

กราบพระธรรม พระธรรม คือสิ่งที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าค้นคว้ามา

กราบพระสงฆ์ พระสงฆ์ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่า การจนปัญญาจักคือ
เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเรากราบถึงนั้น กราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ก็
เท่ากับกราบหัวใจเรา เพราะพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์มันอยู่ที่พุทธ อยู่ที่ความรู้สึกละ อยู่ที่
ความรู้สึกละ เรากราบจากข้างนอกขึ้นมา

เราจะแสวงหา เราจะหาทำธุรกิจ ทำธุรกิจของเราต้องหาตลาด หาสิ่งต่างๆ เข้ามา แล้ว
ผลประโยชน์ใครเป็นคนได้ละ เราเป็นคนเจ้าของบัญชีนั้นใช่ไหม นี่ก็เหมือนกัน เรากราบพระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จากระดับนรก จากที่พึ่งอาศัย แล้วเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ จะกังวานในหัวใจ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เห็นไหม กราบจากข้าง
นอกนี่ใจมันถึงใจ ถึงจากธรรม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์จากข้างนอก ถึงพระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์จากข้างใน แล้วถึงหัวใจของเรา แล้วมันอยู่ที่ไหน แล้วเราจะน้อยเนื้อต่ำใจไปอย่างไรว่า
เราต่ำต้อยกว่าใคร

นี่มีชีวิต มีความรู้สึก จะมั่งมีศรีสุข ทุกข์จนเข็ญใจเสมอภาค เสมอภาคด้วยมีหัวใจ
เหมือนกัน มีความรู้สึกเหมือนกัน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์มีทุกคน เห็นไหม มีความสุข มี
ทุกข์ทุกคน แล้วถ้าเอาชนะใจของตนเองได้ คนนั้นประเสริฐที่สุด เอวัง